

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 6-3-2018
Sayı : 1779

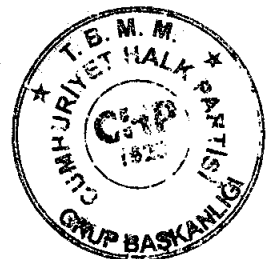
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde 'Çocuk Hakları Komisyonu' adı altında daimi bir ihtisas komisyonu kurulmasına dair kanun teklifimiz gerekçesi ile birlikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 22.02.2018

Av. Mahmut Tanal
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Amya Sa
Tarih :	16 Mart 2013
Esas No:	2/2185

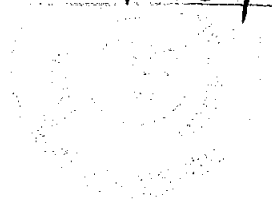

Yazma ve Basma
Kırtasiye ve
Baskı Hizmetleri
Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
İstanbul

TBMM	
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LIĞI	
	06 Mart 2013
Numara:	

EDİTÖR AYTAÇ KENTİR

TBMM
GENEL MÜDÜR
05 Mart 2018
245194

GEREKÇE

Geleceğimizin teminatı çocuklarımız, anne babalarının ve devlet korumasında hayatlarını sürdürmektedirler. Yaşı kaç olursa olsun, ülkemizin neresinde, hangi bölgede doğmuş olursa olsun, bu durum onun dezavantajı haline gelmemelidir. Ülke nüfusunun üçte birini oluşturan çocuklarımızın her biri eşit düzeyde korunmalı ve eşit haklara sahip olmalıdır. Her çocuk başka insan hakları ve Anayasamızın 10. Maddesinin verdiği pozitif ayrımcılıktan kaynaklanan çocuk haklarına sahiptir. Anayasamızın 10. Maddesi der ki;

“Madde 10 – Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

(Ek fıkra: 7/5/2004-5170/1 md.) Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. (Ek cümle: 7/5/2010-5982/1 md.) Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz.

(Ek fıkra: 7/5/2010-5982/1 md.) **Çocuklar, yaşlılar, özürllüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz.**

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde (...) (2) kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar. (2)”

Çocuklara tanınan pozitif ayrımcılık ve yasaların güvencesine rağmen, son zamanlarda kamuoyuna yansıyan cinsel istismar haberleri derin bir üzüntüye sebep olmuştur. 3 yaşında, 4 buçuk yaşında bir bebeğe komşusu, babası tarafında uygulanan cinsel istismar kabul edilemez. Bu vakalar sadece buzdağının görünen kısmıdır. Henüz ortaya çıkmamış, kamuoyuna yansımamış, haberimizin olmadığı binlerce çocuk cinsel istismara maruz kalıyor, eğitim hakkı elinden alınıyor, teme hak ve özgürlükleri tahrip ediliyor hatta ve hatta yaşama hakkı dahi tanınmıyor. Bir insanın çocuk olması, küçük yaşta olması, onun hak ve özgürlüklerini önemsizleştirmez, ötelemeyi gerektirmez, ikinci plana atılamaz. Özgüveni yüksek, başarılı, geleceğimizi emanet edebileceğimiz çocuklar yetiştirebilmek için öncelikle çocuklara haklar tanınmalı sonrasında o hakları çocuklarımıza öğretmeliyiz.

1989 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 54 maddelik BM Çocuk Hakları Sözleşmesi kabul edilmiştir. Bu sözleşmede; “Ana-babanın rolü ve sorumluluğu ve bunun ihmal edildiği durumlarda ise devletin rolü ve sorumluluğu, bir isme ve vatandaşlığa sahip olma ve bunu koruma hakkı, Yaşama ve gelişme hakkı, Sağlık hizmetlerine erişim hakkı, Eğitime erişim hakkı, İnsana yakışır bir yaşam standardına erişim hakkı, Eğlence, dinlenme ve kültürel etkinlikler için zamana sahip olma hakkı, İstismar ve ihmalden korunma hakkı, Uyuşturucu bağımlılığından korunma hakkı, Ekonomik sömürden korunma hakkı, İfade özgürlüğü hakkı ve Düşünce özgürlüğü hakkı, Dernek kurma özgürlükleri hakkı, Çocukların kendileriyle ilgili konularda görüşlerini dile getirme hakkı, Özel gereksinimleri olan çocukların hakları, özürllü çocukların hakları” detaylandırılmıştır.

3 maddeye çekince belirtilerek maddelik BM Çocuk Hakları Sözleşmesi 1990 yılında Türkiye tarafından imzalanmıştır. Türkiye'nin çocuk haklarına ilişkin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler, Avrupa İnsan Hakları sözleşmesi, Avrupa Sosyal Şartı, Çocukların velayetine ilişkin Kararların tanınması ve Tenfizi ile Çocukların Velayetinin İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi, Çocuk Haklarının Kullanılmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi, Uluslararası Çocuk Kaçakçılığının Sivil Yönleriyle ilgili Lahey Sözleşmesi olarak sayılabilir.

Uluslararası sözleşmelere ve Anayasal düzenlemelere rahmet yine de çocuklara tanınmış haklar konusunda gerek bilinçlendirme eksikliği gerek uygulamadaki aksaklıklar sebebiyle çocuk hakları ihlalleriyle sık sık karşılaşmaktayız.

Bu sebeple Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde oluşturulacak bir Çocuk Hakları Komisyonu, hak ihlallerinin ortaya çıkmasında, tespitinde, kayıtlara alınmasında büyük önem arz edecektir. Bu kanun ile daimi bir ihtisas komisyonu oluşturulması ve bu komisyonun çocuğun yüksek yararı düşüncesi doğrultusunda diğer ihtisas komisyonlarından farklı olarak siyasi partilerin eşit temsili ile kurulması, ayrıca çalışmalarını çocuk hakları konusunda uzman isimlerin komisyon toplantılarına devamlı katılımının sağlanarak görüş ve öneri ile yürütmesi teklif edilmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1. Bu madde ile Çocuk Hakları Komisyonu'nun amacı belirlenmiştir.

MADDE 2. Bu madde ile Çocuk Hakları Komisyonu Kanunu'nun kapsamı belirlenmiştir.

MADDE 3. Bu madde ile Çocuk Hakları Komisyonu'nun kuruluşu belirlenmiştir. Anayasanın 10. Maddesi ile güvence altına alınan çocuklara pozitif ayrımcılık ilkesine dayanarak çocuğun yararı düşüncesiyle Çocuk Hakları Komisyonu, TBMM İç Tüzüğü ile belirlenmiş olan ihtisas komisyonlarının kuruluşundan farklı ele alınmıştır. Bu bağlamda Çocuk Hakları Komisyonu'nun, siyasi partilerin eşit sayıda temsiliyle kurulacağı belirtilmiştir.

MADDE 4. Bu madde ile Çocuk Hakları Komisyonu'nun görevleri sayılmaktadır.

MADDE 5. Bu madde ile Çocuk Hakları Komisyonu'nun yetkileri belirtilmiştir. Komisyonun görevleri ile ilgili olarak, bakanlıklarla, derneklerle, sivil toplum kuruluşlarıyla, odalarla, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşlardan bilgi istemek, inceleme yapmak, ilgilileri komisyon toplantılarına çağırıp bilgi almak yetkilerine sahiptir. Komisyon gerekli gördüğü ve uygun bulduğu uzmanların bilgilerine başvurabilir ve Ankara dışında da çalışabileceği belirlenmiştir.

MADDE 6. Bu madde ile Çocuk Hakları Komisyonu'nun çalışma, usul ve esasları belirlenmiştir.

MADDE 7. Bu madde ile Çocuk Hakları Komisyonu için uygulanacak içtüzük belirlenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. Bu madde ile Çocuk Hakları Komisyonu üyeliklerine yapılacak ilk seçimler için adaylık süresi ve seçilen üyelerin görev süresi belirlenmiştir.

MADDE 8. Yürürlük maddesidir.

MADDE 9. Yürütme maddesidir.

ÇOCUK HAKLARI KOMİSYONU KURULMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

Amaç

MADDE 1. Bu kanunun amacı; çocuk haklarının korunması, gözetilmesi, çocuk hakkı ihlallerinin tespiti bağlamında kanunlar, yasalar, alınan kararlar ile uygulamaların arasındaki uyumu sağlamak ve takip etmek, kanun tasarısı ve tekliflerin görüşülmesi sırasında yasama denetimi yapmak, çocuk hak ve ihlalleri konusunda şikayet ve başvuruları incelemek üzere TBMM Çocuk Hakları Komisyonu'nun kuruluşu, görev, yetki, çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2. Bu kanun, T.C Anayasası, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme gibi çocuk ve insan haklarına dair uluslararası alanda genel kabul gören ve sözleşmelerle belgelenmiş olan çocuk insan haklarını kapsar.

Komisyonun Kuruluşu

MADDE 3. Üye sayısı Danışma Kurulunun teklifi üzerine Genel Kurulca belirlenecek Çocuk Hakları Komisyonu'nda; siyasi parti grupları eşit sayıda temsil edilirler. Bağımsızlar TBMM Başkanlığına yapılan başvuruyla komisyona üye olabilir. Bu komisyon üyelikleri bir yasama dönemidir. Komisyonda üye tamsayısının salt çoğunluğuyla seçilecek bir başkan, iki başkanvekili ve bir sözcü seçilir. Seçilen üyeler aynı parti grubundan olamaz. Kâtip için bu şart aranmaz. Seçime tüm üyelerin katılması zorunludur.

Komisyonun Görevleri

MADDE 4. Çocuk Hakları Komisyonunun görevleri şunlardır:

- Çocuk ve insan haklarına ilişkin uluslararası alanda genel kabul gören, anlaşma eve sözleşmelerle belgelenmiş olan çocuk insan haklarıyla T.C Anayasası ve diğer milli mevzuat ve uygulamalar arasında uyum sağlamak amacıyla yapılması gereken değişiklikleri tespit etmek ve bu amaçla yasal düzenlemeler önermek,
- TBMM Başkanlığınca havale edilen kanun ve tasarı teklifleriyle, kanun hükmünde kararnameleri görüşmek, TBMM komisyonlarının gündemindeki konular hakkında, istem üzerine görüş ve öneri bildirmek,
- Türkiye'nin çocuk hakları uygulamalarının mevcut uluslararası antlaşmalara, Anayasa ve Kanunlara uygunluğunu incelemek ve bu amaçla, araştırmalar yapmak, bu konularda iyileştirmeler, çözümler önermek,

- d) Çocuk hakları ihlalleri iddialarına ilişkin başvuruları ve kamuya yansıyan olayları incelemek ve ilgili mercilere iletmek,
- e) TBMM Başkanlığınca havale olunan başvurular ile ilgili konuları incelemek ve başvuru sahibine yapılan işlem ve sonuç hakkında bilgi vermek,
- f) Uluslararası alanda genel kabul gören çocuk hakları konusundaki gelişmeleri izlemek, çocuk hakları ihlallerini incelemek ve bu ihlallerin yaşandığı dış ülkelerin parlamenterlerine doğrudan veya mevcut parlamenter toplantıları aracılığıyla sunmak,
- g) Her yıl yapılan çalışmalar ve elde edilen sonuçları kapsayan ve Türkiye'nin çocuk hakları gelişimini ortaya koyacak bir rapor hazırlamak.

Komisyonun Yetkileri

MADDE 5. Çocuk Hakları Komisyonu'nun görevleri ile ilgili olarak, bakanlıklar, Katma Değer Bütçeli Daireler, mahalli idareler, muhtarlıklar, üniversiteler, dernekler, sivil toplum kuruluşları, odalar, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşlardan bilgi istemek, inceleme yapmak, ilgilileri komisyon toplantılarına çağırıp bilgi almak yetkilerine sahiptir. Komisyon gerekli gördüğü ve uygun bulduğu uzmanların bilgilerine başvurabilir ve Ankara dışında da çalışabileceği belirlenmiştir. Tüm komisyon toplantı ve çalışmalarına görüş ve öneri bildirmesi için çocuk hakları alanında bilirkişi yetkisinde TBMM üyesi olmayan isimler davet edilebilir. Bunun için komisyon üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı alınır.

Komisyonun Çalışma Usul ve Esasları

MADDE 6. Çocuk Hakları Komisyonu, üye tamsayısının en az üçte biri ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir; ancak karar yeter sayısı hiçbir şekilde üye tam sayısının dörtte birinin bir fazlasından az olamaz. Komisyon, incelemelerini alt komisyonlar kurmak suretiyle de yapabilir. Komisyon, görevleri ile ilgili olarak hazırladığı raporları TBMM başkanlığına sunar. Bu raporlar Danışma Kurulu görüş ve önerisi ile Genel Kurul gündemine alınabilir ve okumak suretiyle veya üzerinde görüşme açılarak bilgi edinilir. Komisyon raporları Başbakanlık ve ilgili bakanlıklara da Başkanlıkça gönderilir. Komisyonun gerekli görmesi halinde; inceleme konusunun sorumluları hakkında genel hükümlere göre kovuşturma veya işlem yapılabilmesi için, TBMM Başkanlığı'nca komisyon raporu ilgili makama bildirilir. Komisyon çalışmaları ile ilgili olarak, yurtiçi ve yurtdışı görevlendirmelere ait giderler, Komisyonun kararı ve TBMM Başkanı'nın onayı ile 6245 Sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre TBMM bütçesinden karşılanır.

Uygulanacak İçtüzük

MADDE 7.  ocuk Hakları Komisyonu çalışmalarında, bu kanunda belirlenmemiş olan hallerde, TBMM İ t z    hükümleri uygulanır. TBMM Başkanının, TBMM İ t z    gereğince komisyonlar üzerinde haiz olduğu denetleme yetkisi bu komisyon içinde geçerlidir.

GE ICI MADDE 1: Siyasi parti grupları  ocuk Hakları Komisyonu  yeliklerine yapılacak ilk seçimler için adaylarını Kanunun yayımını izleyen bir hafta içinde TBMM Başkanlığına bildirirler. Bu  yeler TBMM'nin 26. Döneminin sonuna kadar görev yaparlar.

Yürürlük

MADDE 8. Bu kanun yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 9. Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

